

การนำเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

The Implementation of Public Sector Management Quality Award (PMQA) in Subdistrict
Administrative Organizations in Mueang Buriram District, Buriram Province

อุทัย อุ่มรัมย์

สถาพร วิชัยรัมย์

ธนพัฒน์ จงมีสุข

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Uthai Aumram

Sathaporn Wichairam

Thanapat Jongmeesuk

Master of Public Administration program, Buriram Rajabhat University

E-mail: 670426070006@bru.ac.th

รับบทความ: 25 กันยายน 2568; แก้ไขบทความ 6 พฤศจิกายน 2568; ตอบรับบทความ: 7 พฤศจิกายน 2568

Received: September 25, 2025; Revised: November 6, 2025; Accepted: November 7, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 2) เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการพัฒนาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 3) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณประชากรในการศึกษาจำนวน 230 คน โดยใช้แบบสอบถาม มีความเชื่อมั่น 0.987 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบสมมติฐานใช้การวิเคราะห์ (t – test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการพัฒนาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาและระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในระบบราชการ และสถานภาพตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ผู้บริหารควรสื่อสารวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างต่อเนื่อง พร้อมเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมและความโปร่งใส จัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่ยืดหยุ่นและมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้อง พัฒนาระบบบริการประชาชนครอบคลุมทุกกลุ่มวัย เพิ่มความสะดวกและรวดเร็ว จัดการข้อมูลและความรู้ในองค์กรอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านทักษะใหม่และนวัตกรรม ปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพและทันสมัย และติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างโปร่งใสเพื่อปรับปรุงและยกระดับผลสัมฤทธิ์ขององค์กรอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: เกณฑ์คุณภาพ; การบริหารจัดการภาครัฐ; เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA); องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

This research aimed to: 1) examine the level of implementation of the Public Sector Management Quality Award (PMQA) criteria among Subdistrict Administrative Organizations (SAOs) in Mueang Buri Ram District, Buri Ram Province; 2) compare personal factors affecting the development in accordance with the PMQA criteria of the SAOs in Mueang Buri Ram District, Buri Ram Province; and 3) study the problems and provide recommendations for the development according to the PMQA criteria of the SAOs in Mueang Buri Ram District, Buri Ram Province. A quantitative research approach was employed. The population consisted of 230 respondents, and a questionnaire was used as the research instrument, with a reliability coefficient of 0.987. The statistical methods used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way analysis of variance (ANOVA) for hypothesis testing.

The results of the study revealed that: 1) The overall and individual aspects of opinions regarding the implementation of the Public Sector Management Quality Award (PMQA) criteria by the Subdistrict Administrative Organizations in Mueang Buri Ram District were rated at a high level. 2) The comparison of personal factors affecting the development according to the Public Sector Management Quality Award (PMQA) criteria of the Subdistrict Administrative Organizations in Mueang Buri Ram District classified by gender, age, educational level, length of government service, and position status showed that, overall, there were no significant differences. However, when considering each aspect individually, it was found that there were statistically significant differences at the 0.05 level according to position status. 3) The recommendations for development based on the PMQA criteria are as follows: administrators should consistently communicate the organization's vision and mission, serve as role models in ethics and transparency, and develop flexible and participatory strategic plans. The organizations should also enhance public service systems to cover all age groups, improve convenience and efficiency, and manage organizational data and knowledge systematically. Furthermore, personnel should be encouraged to develop new skills and innovations, streamline and modernize work processes, and implement transparent monitoring and evaluation mechanisms to continuously improve and enhance the organization's performance.

Keywords: Quality Criteria; Public Sector Management; Public Sector Management Quality Award (PMQA); Subdistrict Administrative Organization

บทนำ

การบริหารจัดการภาครัฐถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศ เนื่องจากภาครัฐมีบทบาททั้งในการกำหนดนโยบาย จัดสรรทรัพยากร และให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน ในปัจจุบันที่สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี ประชาชนจึงมีความคาดหวังต่อคุณภาพการบริหารงานของภาครัฐสูงขึ้น ทั้งในเรื่องความโปร่งใส ตรวจสอบได้ รวดเร็ว และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน แนวคิดเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) จึงถูกนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดและเครื่องมือในการประเมินและพัฒนาส่วนราชการใน 7 ด้าน ได้แก่ การนำองค์กร การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวัด วิเคราะห์และจัดการความรู้ บุคลากร การปฏิบัติการ และผลลัพธ์การดำเนินงาน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.), 2562: 7)

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทสำคัญในการจัดบริการสาธารณะ พัฒนาท้องถิ่น และส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชน การบริหารงานของ อบต. จึงมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนนโยบายการกระจายอำนาจของรัฐ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาและบริหารทรัพยากรของตนเอง อย่างไรก็ตาม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งยังประสบปัญหาด้านงบประมาณ บุคลากร กระบวนการทำงานซ้ำซ้อน และการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่เต็มศักยภาพ ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารจัดการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละระดับ อยากจะประสบความสำเร็จในการบริหารงานทั้งภายในองค์กร และภายนอกองค์กร ก็คือ การให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึงจนสามารถสร้างความประทับใจในการทำงานได้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับต่าง ๆ ควรมีการเปิดรับโอกาสการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น มีการนำเอาหลักการพัฒนาองค์กรเข้ามาประยุกต์ใช้ภายในการทำงานองค์กร ยิ่งรวมไปถึงการนำทฤษฎีการพัฒนาองค์กรมาใช้ให้ตรงจุด พร้อมกับนำแนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่เข้ามาช่วยเพิ่มเติมในการการพัฒนาองค์กรเป็นความพยายามอย่างมีแผนที่มุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมขององค์การเป็นความพยายามที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบขององค์การ (โกวิทย์ พวงงาม, 2562: 79)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว การศึกษาคุณภาพการบริหารจัดการของ อบต. ในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จึงมีความจำเป็นเพื่อสะท้อนจุดแข็งและจุดอ่อนของการดำเนินงาน นำไปสู่การพัฒนากลไกการบริหารที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องกับนโยบายการกระจายอำนาจของรัฐ เพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่นเกิดความยั่งยืนและสร้างประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในพื้นที่

วัตถุประสงค์

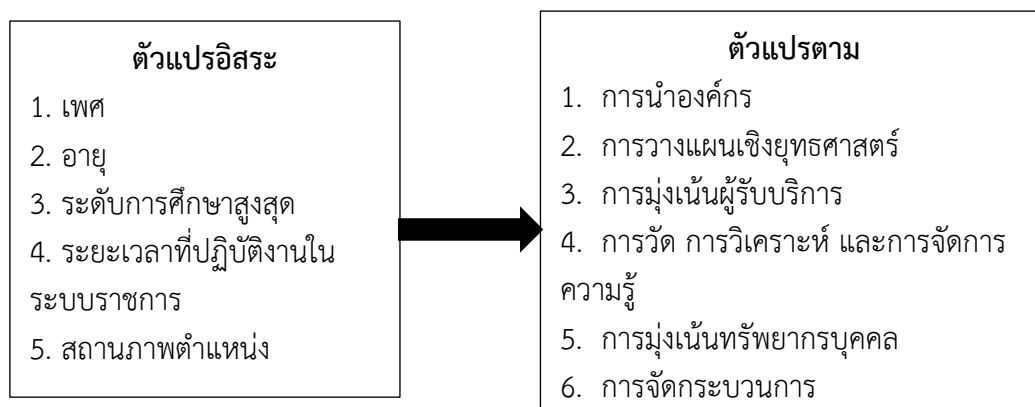
1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในระบบราชการ และสถานภาพตำแหน่ง
3. เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

สมมติฐานในการศึกษา

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงานที่มีความแตกต่างกัน มีการนำเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การนำเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยขอกรอบแนวคิดและทฤษฎีเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality: PMQA) (สำนักงาน ก.พ., 2567: 5) มาเป็นกรอบในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 13 แห่ง รวมเป็นจำนวน 541 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการคำนวณของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) จำนวน 230 คน แล้วใช้วิธีการสุ่มเลือกแบบหลายขั้นตอน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม มีลักษณะแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ซึ่งเกี่ยวกับ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในระบบราชการ และสถานภาพตำแหน่ง โดยมีลักษณะเป็นปลายปิด ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการนำเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ มีจำนวน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการนำองค์กร ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการ ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ด้านการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล ด้านการจัดกระบวนการ และด้านผลลัพธ์การปฏิบัติราชการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และแบบสอบถามได้มีการตรวจสอบคุณภาพมีค่าความเชื่อมั่น 0.987 ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล กรณีแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ออกหนังสือส่งถึงถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ ทั้ง 13 แห่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ได้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 230 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้ 230 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามได้นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนและร้อยละ

5.2 การศึกษาการนำเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแยกเป็นรายด้าน รายข้อ และโดยภาพรวม นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

5.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในการนำเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ ทดสอบโดยใช้ (Independent Samples t-test) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

5.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ในการนำเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาสูงสุดสถานภาพตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) หรือ F-test เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

5.4 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เป็นคำถามปลายเปิด โดยวิเคราะห์เชิงเนื้อหา หรือตีความสร้างข้อสรุปแบบอนุมาน พิจารณาความเหมือนกัน ความแตกต่างกัน และความสัมพันธ์กัน เพื่อหาข้อสรุปและบรรยายวิเคราะห์เป็นความเรียง

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาการนำเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของตอบแบบสอบถาม จำนวน 230 คน พบว่า บุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 57.00 บุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 26.50 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี/เทียบเท่า จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 37.40 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาปฏิบัติงานตั้งแต่ 11-20 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 35.70 และส่วนใหญ่มีตำแหน่งพนักงานส่วนตำบล จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 33.50

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์โดยภาพรวมระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ ทั้ง 7 ด้าน โดยภาพรวมและรายด้าน

เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการ ภาครัฐ (PMQA)	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	อันดับ
1. ด้านการนำองค์การ	3.99	0.21	มาก	3
2. ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์	4.01	0.21	มาก	2
3. ด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการ	3.99	0.22	มาก	3
4. ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการ ความรู้	3.97	0.21	มาก	5
5. ด้านการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล	3.98	0.25	มาก	4
6. ด้านการจัดการกระบวนการ	4.02	0.23	มาก	1
7. ด้านผลลัพธ์การปฏิบัติราชการ	3.99	0.23	มาก	3
รวมเฉลี่ย	3.99	0.08	มาก	

จากตาราง 4.2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.99, S.D. = 0.08) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการกระบวนการ ($\bar{X}$ = 4.02, S.D. = 0.23) รองลงมา คือ ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ($\bar{X}$ = 4.01, S.D. = 0.21) ด้านการนำองค์การ ($\bar{X}$ = 3.99, S.D. = 0.21) ด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการ ($\bar{X}$ = 3.99, S.D. = 0.21) และด้านผลลัพธ์การปฏิบัติราชการ ($\bar{X}$ = 3.99, S.D. = 0.23) และน้อยที่สุด คือ ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการ ความรู้ ($\bar{X}$ = 3.97, S.D. = 0.21) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน มีผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA)	ชาย		หญิง		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการนำองค์การ	4.00	0.20	3.98	0.22	0.01	0.93
2. ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์	4.03	0.21	4.00	0.21	2.78	0.10
3. ด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการ	4.01	0.23	3.98	0.21	0.64	0.43
4. ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้	3.96	0.23	3.97	0.20	1.29	0.26
5. ด้านการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล	3.98	0.25	3.99	0.25	0.10	0.75

เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA)	ชาย		หญิง		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
6. ด้านการจัดการกระบวนการ	3.99	0.21	4.05	0.24	4.51	0.07
7. ด้านผลลัพธ์การปฏิบัติราชการ	3.98	0.25	4.00	0.23	3.09	0.08
รวมเฉลี่ย	3.99	0.08	3.99	0.08	0.08	0.78

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) จำแนกตามเพศโดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบระดับดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA)	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านการนำองค์การ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.17	0.02	1.32	0.27
	ภายในกลุ่ม	226	9.93	0.06		
	รวม	229	10.10			
ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์	ระหว่างกลุ่ม	3	0.05	0.05	0.34	0.80
	ภายในกลุ่ม	226	10.06	0.15		
	รวม	229	10.10			
ด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.05	0.02	0.31	0.82
	ภายในกลุ่ม	226	11.13	0.13		
	รวม	229	11.17			
ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้	ระหว่างกลุ่ม	3	0.03	0.01	0.20	0.90
	ภายในกลุ่ม	226	10.20	0.05		
	รวม	229	10.22			
ด้านการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	3	0.27	0.09	1.49	0.22
	ภายในกลุ่ม	226	13.58	0.06		
	รวม	229	13.85			
ด้านการจัดการกระบวนการ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.16	0.054	1.06	0.37
	ภายในกลุ่ม	226	11.64	0.051		
	รวม	229	11.80			
ด้านผลลัพธ์การปฏิบัติราชการ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.27	0.09	1.65	0.18
	ภายในกลุ่ม	226	12.29	0.054		
	รวม	229	12.56			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	3	0.02	0.01	1.14	0.33
	ภายในกลุ่ม	226	1.57	0.01		
	รวม	229	1.59			

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบระดับดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA)	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านการนำองค์การ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.08	0.04	0.89	0.41
	ภายในกลุ่ม	227	10.03	0.04		
	รวม	229	10.10			
ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์	ระหว่างกลุ่ม	2	0.12	0.06	1.37	0.26
	ภายในกลุ่ม	227	9.98	0.04		
	รวม	229	10.10			
ด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.12	0.06	1.18	0.31
	ภายในกลุ่ม	227	11.06	0.05		
	รวม	229	11.17			
ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.01	0.01	0.11	0.90
	ภายในกลุ่ม	227	10.21	0.05		
	รวม	229	10.22			
ด้านการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.07	0.03	0.56	0.57
	ภายในกลุ่ม	227	13.79	0.06		
	รวม	229	13.85			
ด้านการจัดการกระบวนการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.10	0.05	0.97	0.38
	ภายในกลุ่ม	227	11.70	0.05		
	รวม	229	11.80			
ด้านผลลัพธ์การปฏิบัติราชการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.05	0.03	0.45	0.64
	ภายในกลุ่ม	227	12.51	0.06		
	รวม	229	12.56			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	2	0.00	0.00	0.14	0.87
	ภายในกลุ่ม	227	1.59	0.01		
	รวม	229	1.59			

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด โดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบระดับดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในระบบราชการ

เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA)	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านการนำองค์การ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.07	0.03	0.55	0.65
	ภายในกลุ่ม	226	10.03	0.04		
	รวม	229	10.10			
ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์	ระหว่างกลุ่ม	3	0.04	0.01	0.27	0.85
	ภายในกลุ่ม	226	10.07	0.05		
	รวม	229	10.10			
ด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.11	0.04	0.74	0.53
	ภายในกลุ่ม	226	11.07	0.05		
	รวม	229	11.17			
ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้	ระหว่างกลุ่ม	3	0.23	0.08	1.71	0.17
	ภายในกลุ่ม	226	10.00	0.04		
	รวม	229	10.22			
ด้านการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	3	0.07	0.02	0.38	0.77
	ภายในกลุ่ม	226	13.78	0.06		
	รวม	229	13.85			
ด้านการจัดการกระบวนการ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.11	0.04	0.68	0.56
	ภายในกลุ่ม	226	11.69	0.05		
	รวม	229	11.80			
ด้านผลลัพธ์การปฏิบัติราชการ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.19	0.06	1.14	0.33
	ภายในกลุ่ม	226	12.38	0.06		
	รวม	229	12.56			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	3	0.02	0.01	0.78	0.51
	ภายในกลุ่ม	226	1.57	0.01		
	รวม	229	1.59			

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในระบบราชการ โดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบระดับดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง

เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA)	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านการนำองค์การ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.18	0.06	1.34	0.26
	ภายในกลุ่ม	226	9.93	0.04		
	รวม	229	10.10			
ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์	ระหว่างกลุ่ม	3	0.02	0.01	0.14	0.94
	ภายในกลุ่ม	226	10.07	0.05		
	รวม	229	10.10			
ด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.40	0.13	2.76*	0.04
	ภายในกลุ่ม	226	10.78	0.05		
	รวม	229	11.17			
ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้	ระหว่างกลุ่ม	3	0.04	0.01	0.30	0.82
	ภายในกลุ่ม	226	10.18	0.05		
	รวม	229	10.22			
ด้านการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	3	0.06	0.02	0.30	0.83
	ภายในกลุ่ม	226	13.80	0.06		
	รวม	229	13.85			
ด้านการจัดการกระบวนการ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.06	0.02	0.37	0.78
	ภายในกลุ่ม	226	11.74	0.05		
	รวม	229	11.80			
ด้านผลลัพธ์การปฏิบัติราชการ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.17	0.07	1.03	0.38
	ภายในกลุ่ม	226	12.39	0.06		
	รวม	229	12.56			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	3	0.01	0.00	0.26	0.85
	ภายในกลุ่ม	226	1.58	0.01		
	รวม	229	1.59			

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการมีความแตกต่างกัน จึงทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffé Method)

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ มีข้อเสนอแนะและความคิดเห็น ดังนี้ เพื่อพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลตามเกณฑ์ PMQA ควรให้ผู้บริหารสื่อสารวิสัยทัศน์และพันธ

กิจอย่างต่อเนื่อง เป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมและความโปร่งใส จัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่ยืดหยุ่นและมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้อง พัฒนาระบบบริการประชาชนครอบคลุมทุกกลุ่มวัย เพิ่มความสะดวกและรวดเร็ว จัดการข้อมูลและองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ ส่งเสริมบุคลากรด้านทักษะใหม่และนวัตกรรม ปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ใช้เทคโนโลยีและระบบอัตโนมัติ และติดตามประเมินผลอย่างโปร่งใส เพื่อนำผลไปปรับปรุงและยกระดับประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ขององค์กรอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

ผลการศึกษาการนำเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พบประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. ระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความโดดเด่นในด้านการนำองค์กร โดยผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน เป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมและเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วม การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์สอดคล้องกับพันธ โดยรับฟังความคิดเห็นและพัฒนาระบบบริการที่สะดวก รวดเร็ว และตรงตามความต้องการ ผลการศึกษพบว่า ระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงาน ก.พ.ร. (2567: 81) กล่าวว่า เกณฑ์ PMQA 4.0 มุ่งยกระดับการบริหารจัดการภาครัฐให้ทันสมัยและยั่งยืน โดยเริ่มจากการนำองค์การที่กำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์อย่างโปร่งใส และสร้างนวัตกรรม การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยงพันธกิจกับยุทธศาสตร์ชาติและรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัล การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการโดยเน้นบริการที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ การวัดวิเคราะห์ และจัดการความรู้โดยใช้ข้อมูลเป็นฐานเพื่อปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง และผลลัพธ์การดำเนินงานเพื่อสร้างสมรรถนะสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อังคณา แยมินิล (2564: 118) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ในการบริหารองค์กร ภายใต้นโยบาย Thailand 4.0 ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษพบว่า ในภาพรวมและรายด้านมีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ด้านการนำองค์กร มีความชัดเจนในวิสัยทัศน์ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรม เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วม สนับสนุนวัฒนธรรมการเรียนรู้ ผลการวิจัย โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลวรรณ ท้วมทอง (2564: 85) ได้ศึกษาเรื่อง การนำหลักการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ไปปฏิบัติของสำนักงานอัยการในจังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับการนำหลักการคุณภาพการบริหารจัดการตามหลักการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ไปปฏิบัติของสำนักงานอัยการในจังหวัดลพบุรี ด้านการนำองค์กร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ หน่วยงานมีแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน สอดคล้องกับพันธกิจ และผ่านการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคอย่างรอบด้าน มีความยืดหยุ่นต่อสถานการณ์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม และมีการติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ผลการศึกษพบว่า โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำราญ เชื้อเมืองพาน (2562: 75) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่

มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาองค์กรตามเกณฑ์คุณภาพ การบริหารจัดการภาครัฐของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอในจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ผลการวิเคราะห์ความสำเร็จในการพัฒนาองค์กรในด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการ หน่วยงานให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ โดยรับฟังความคิดเห็นและความต้องการอย่างต่อเนื่อง จัดบริการที่สะดวก รวดเร็ว และตอบสนองได้ตรงจุด ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นาริลักษณ์ ศิริวรรณ (2561: 106) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ กรณีศึกษาหน่วยงานที่ได้รับรางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ หมวด 3 การมุ่งเน้นผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย หน่วยงานมีการวิเคราะห์สารสนเทศของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างครอบคลุม และเพียงพอ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ หน่วยงานมีระบบเก็บข้อมูลที่ครบถ้วนและเชื่อถือได้ นำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์และวางแผนอย่างมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมภรณ์ กุลทอง และนิตยา สิ้นเฮว (2566: 173) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0 (PMQA 4.0) ของศูนย์การทหารราบค่ายชนะรัชต์ อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0 (PMQA 4.0) ของศูนย์การทหารราบค่ายชนะรัชต์ ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.5 ด้านการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล หน่วยงานมีการวางแผนพัฒนาบุคลากรอย่างชัดเจนและเป็นระบบ ส่งเสริมการฝึกอบรมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมตตา เھرเด้น (2561: 121) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานของบุคลากรสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรสังกัดสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคใต้ มีความคิดเห็นต่อปัจจัยตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ด้านการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.6 ด้านการจัดการกระบวนการ หน่วยงานมีการกำหนดกระบวนการหลักที่สำคัญต่อการดำเนินงานอย่างชัดเจน ปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิศนีย์ สีเอี่ยม (2559: 83) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐที่ส่งผลต่อระบบสนับสนุนการศึกษาในศตวรรษ ที่ 21 ของโรงเรียนในกลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ด้านการจัดการกระบวนการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.7 ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ หน่วยงานสามารถบรรลุเป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์ ผลการให้บริการสร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการ ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฬาลักษณ์ นนทบุตร (2561: 80) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของบุคลากรกองบัญชาการ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ผลการศึกษาพบว่า ระดับความเห็นของกำลังพลกองบัญชาการ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ต่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐด้านผลการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน มีผลการศึกษา ดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบระดับดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) จำแนกตามเพศโดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ หนูทอง (2564: น. 72) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการส่วนราชการส่วนภูมิภาคตามเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพการบริหาร จัดการภาครัฐ (PMQA) กรณีสำนักงานที่ดิน จังหวัดนราธิวาส ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการสังกัดสำนักงานที่ดินจังหวัดนราธิวาส ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการส่วนราชการส่วนภูมิภาคตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3.2 ผลการเปรียบเทียบระดับดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฬาลักษณ์ นนทบุตร (2561: 80) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของบุคลากรกองบัญชาการ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ จำแนกตามอายุ พบว่า กำลังพลที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐไม่แตกต่างกัน

3.3 ผลการเปรียบเทียบระดับดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด โดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมภรณ์ กุลทอง และนิศยา สินเธาว์ (2566: 175) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0 (PMQA 4.0) ของศูนย์การทหารราบ ค่ายธนะรัชต์ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0 (PMQA 4.0) ของศูนย์การทหารราบ ค่ายธนะรัชต์ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ผลการเปรียบเทียบระดับดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในระบบราชการ โดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐดนัย ฉิมพาลี (2562: น. 110) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ของสถานีตำรวจภูธรหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ของสถานีตำรวจภูธรหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3.5 ผลการเปรียบเทียบระดับดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการมีความแตกต่างกัน จึงทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffé Method) จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ โชติกา สัมสา (2559: 105) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) เฉพาะหมวด 5 การมุ่งเน้นบุคลากร ของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ผลการศึกษาพบว่า ตำแหน่งหน้าที่ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 พัฒนาระบบข้อมูลและการจัดการความรู้ จัดทำนโยบายสนับสนุนการสร้างฐานข้อมูลกลางและระบบสารสนเทศที่ทันสมัย เพื่อใช้ในการติดตามผลการดำเนินงาน วิเคราะห์เชิงนโยบาย และเป็นกลไกเชื่อมโยงการทำงานของ อบต. กับหน่วยงานอื่น ๆ

1.2 สร้างแรงจูงใจและกลไกกำกับดูแล ควรกำหนดนโยบายการให้รางวัลหรือการยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ อบต. ที่มีผลการดำเนินงาน PMQA ดีเด่น รวมถึงจัดตั้งระบบประเมินผลที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ เพื่อสร้างแรงจูงใจและความรับผิดชอบต่อคุณภาพการบริหารงาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ ควรใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้บริหาร บุคลากร และประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับทัศนคติ ประสิทธิภาพ และความคาดหวังต่อการพัฒนา PMQA

2.2 การประเมินผลกระทบในระยะยาว ควรมีการวิจัยที่ติดตามและประเมินผลการนำ PMQA ไปใช้ในระยะยาว เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ที่แท้จริงต่อประสิทธิภาพองค์กร ความพึงพอใจของประชาชน และความยั่งยืนของการพัฒนาท้องถิ่น

องค์ความรู้ใหม่

งานวิจัยนี้ได้สร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารจัดการเชิงคุณภาพในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยบูรณาการหลักการของ PMQA เข้ากับบริบทของท้องถิ่น ทำให้เกิดแนวทางที่เหมาะสมกับการดำเนินงานระดับตำบล ทั้งด้านการบริหารคน แผนยุทธศาสตร์ และการให้บริการประชาชน ผลงานวิจัยนี้เสนอกรอบแนวคิด “Sustainable Quality Local Governance Framework” ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงคุณธรรมและโปร่งใส การวางแผนยุทธศาสตร์ที่ยืดหยุ่นและเปิดรับความคิดเห็น การจัดการความรู้และข้อมูลอย่างเป็นระบบ การพัฒนาทักษะและนวัตกรรมของบุคลากร และการติดตามประเมินผลและปรับปรุงคุณภาพองค์กรอย่างต่อเนื่อง กรอบแนวคิดนี้สามารถพัฒนาเป็น ต้นแบบการประเมินคุณภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (PMQA Local Model) เพื่อใช้เป็นแนวทางให้หน่วยงานท้องถิ่นประยุกต์ใช้ในการพัฒนาองค์กร

เอกสารอ้างอิง

กมลวรรณ ท้วมทอง (2564). การนำหลักการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ไปปฏิบัติของสำนักงานอัยการในจังหวัดลพบุรี. ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

- จุฬาลักษณ์ นนทบุรี. (2561). **ความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของบุคลากร กองบัญชาการ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- โชติกา สัมสา. (2559). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) เฉพาะหมวด 5 การมุ่งเน้นบุคลากร ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.**
- ณัฐดนัย ฉิมพาลี. (2562). **แนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ของสถานีตำรวจภูธรหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. เพชรบุรี : มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด.**
- นารีลักษณ์ ศิริวรรณ. (2561). **การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ กรณีศึกษาหน่วยงานที่ได้รับรางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ หมวด 3 ด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.**
- ปัทมภรณ์ กุลทอง และนิตยา สีนะว. (2566). **แนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0 (PMQA 4.0) ของศูนย์การทหารราบ ค่ายธนะรัชต์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์ (มสป.), 25(1), 166-179.**
- เมตตา เหมรัตน์. (2561). **การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานของบุคลากรสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.**
- วิศนีย์ สีเอี่ยม (2559). **การปฏิบัติตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐที่ส่งผลต่อระบบสนับสนุนการศึกษาในศตวรรษ ที่ 21 ของโรงเรียนในกลุ่มกรุงธนใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. นครปฐม : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม**
- สำนักงาน ก.พ.ร. (2567). **คู่มือการประเมินสมรรถนะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2566. สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2568 จาก: https://www.ocsc.go.th/?post_type=knowledge&p=93379.**
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.). (2562). **เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พ.ศ. 2562 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.). สืบค้นเมื่อ 30 มีนาคม 2568 จาก: <https://psdg.mof.go.th/th/view/>**
- สำราญ เชื้อเมืองพาน. (2562). **ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาองค์กรตามเกณฑ์คุณภาพ การบริหารจัดการภาครัฐของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอในจังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.**
- อังคณา แยมนิล. (2564). **การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ในการบริหารองค์กร ภายใต้ นโยบาย Thailand 4.0 ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. Journal of Management Science Nakhon Pathom Rajabhat University, 8(1), 108-121.**
- อุไรวรรณ หนูทอง. (2564). **การบริหารจัดการส่วนราชการส่วนภูมิภาคตามเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพการบริหาร จัดการภาครัฐ (PMQA) กรณีสำนักงานที่ดิน จังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. สงขลา : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.**